

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "คำฉันท์"
สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นายประจุม เกตุแก้ว

001477

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2521

I16101704

CONSTRUCTION OF A THAI PROGRAMMED LESSON ON "KAM CHAN"
FOR THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL

Mr. Prachoom Ketkaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "คำฉันท์"
สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โดย นายประชุม เกตุแก้ว
แผนกวิชา มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Prachum Ketsuek
..... รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. Or. Srisakdi
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปุณณโชติ)

Prachum Ketsuek
..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ)

Dr. R. P. N. N. N.
..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "คำฉันท์"
 สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 ชื่อผู้วิจัย นายประจักษ์ เกตุแก้ว
 อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ม.ล.บุญเหลือ เทพย์สุวรรณ
 แผนกวิชา มัธยมศึกษา
 ปีการศึกษา 2521

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "คำฉันท์" สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และหาประสิทธิภาพของบทเรียนแบบโปรแกรมตามมาตรฐาน 90/90

ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "คำฉันท์" จำนวน 104 กรอบ และแบบสอบจำนวน 40 ข้อ นำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน โดยทำแบบสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียนแบบโปรแกรม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็น 94.40/88.50 แสดงว่านักเรียนทำบทเรียนแบบโปรแกรมได้สูงกว่ามาตรฐานตัวแรก และทำแบบสอบหลังเรียนบทเรียนได้ค่าความมาตรฐานตัวหลัง แต่จากการทดลองความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนแบบโปรแกรม ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สรุปได้ว่าบทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้นสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องคำฉันท์เพิ่มขึ้นอย่างแท้จริง

9

Thesis Title Construction of a Thai Programmed Lesson on
"Kam Chan" for the Upper Secondary Education
Level

Name Mr. Prachoom Ketkaew

Thesis Advisor Professor M. L. Boonlua Debyasuvarn

Department Secondary Education

Academic Year 1978

ABSTRACT

The purpose of this research was to construct a Thai programmed lesson on "Kam Chan" for the upper secondary education level and to find out the effectiveness of the programmed lesson according to the 90/90 standard.

The researcher constructed the 104 frames of the "Kam Chan" programmed lesson and the 40 test items. One hundred students of Benjamarachutit Ratchaburi School were used as the sample group for the experiment. They were given the pre-test before and the post-test after they had studied from programmed lesson. The data was collected and analyzed to determine the effectiveness of the programmed lesson with the 90/90 standard.

The analysis of the test result indicated the programmed lesson has met the 90/90 standard at the 94.40/88.50 level. The effectiveness of the programmed lesson was higher than the first 90 standard but less than the second 90 standard. However, the arithmetic mean of the pre-test and the post-test showed statistically significant differences at the level of .01. Thus, it can be concluded that this programmed lesson has significantly improved the students' knowledge of "Kam Chan".

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ม.ล.บุญเหลือ
เทพยสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปุณโฑศิริ
หัวหน้าแผนกวิชามัธยมศึกษา และศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ อาจารย์ที่ปรึกษา
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ซึ่งทุกท่านได้ให้คำแนะนำสั่งสอนด้วยความอาทรเสมอมา

ผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก ผู้อำนวยการ ร.ร.ราชโบริกา-
นุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี อาจารย์สุวิทย์ นานิตกุล ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
คณาจารย์และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกทั้งได้รับความอนุเคราะห์จาก
ผู้อำนวยการ ร.ร.เบญจมาชฐาศูต จังหวัดราชบุรี อาจารย์สมบุรณ์ แพททาไม้ ผู้ช่วย
ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์เฉลิมศรี เข้มทรัพย์ หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย
อาจารย์ธีระ ฐโนศวรรยางกูร อาจารย์วิไลลักษณ์ ปรีโยเอกสุต คณาจารย์และ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ยังได้รับความอุปการะจากอาจารย์ใหญ่
ร.ร.เมืองราชบุรี อาจารย์สุนา พานิช ตลอดจนคณาจารย์และนักเรียนทุกคน
ทั้งได้รับความช่วยเหลืออย่างมากจากอาจารย์ณรงค์ อุ่นนง อาจารย์สำรวย อุ่นนง
แห่ง วค.เพชรบุรี จ.เพชรบุรี

ผู้วิจัยได้รับน้ำใจจากคุณนิภาพรรณ หอมสุต ซึ่งเป็นผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์ให้
ทั้งหมด คุณชูพร เกตุแก้ว คุณเป็นแก้ว มานิชพงษ์ แห่งกิ่ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
อาจารย์ลลิตาวัลย์ ชงศรี และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร.ร.ยอดเขาลูกตัมภ
อ.สามพราน จ.นครปฐม คุณอุคม สีสายชล คุณทิพย์รัตน์ สีสายชล คุณวันชัย นิลศรี
คุณโต สมสุข คุณมา เกลี้ยงหมคจก คุณสมปอง เพิ่มพูล คุณพวงเพ็ญ วงศ์ภาคำ
คุณแคนาพจน์ ทองอำไพ และอาจารย์บุญช่วย หนูนิม บรรณารักษ์ห้องสมุดยูเนสโก ทั้งได้รับ
ความเอื้อเฟื้อจากร้านวิทยานัดส์ วิทยานัดส์สาขาและร้านเอกพันธ์ จังหวัดราชบุรี โดย
เฉพาะอย่างยิ่งผู้วิจัยได้รับกำลังใจอย่างมากจากคุณสุณี บุญธนากร

จึงขอกราบขอบพระคุณและขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีคุณูปการแก่ผู้วิจัย

ประชุม เกตุแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมุติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
คำจำกัดความของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของบทเรียนแบบโปรแกรม	10
ลักษณะของบทเรียนแบบโปรแกรม	13
ชนิดของบทเรียนแบบโปรแกรม	16
จิตวิทยาที่ใช้ในบทเรียนแบบโปรแกรม	17
หลักการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม	20
พัฒนาการของบทเรียนแบบโปรแกรม	26
การวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนแบบโปรแกรมในต่างประเทศ	28

บทที่

หน้า

	การวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย	31
	ความหมายของคำฉันท์	38
	ความเป็นมาของคำฉันท์	39
	การแต่งฉันท์	42
	เปรียบเทียบการแต่งฉันท์มคธกับฉันท์ไทย	47
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ศึกษาเทคนิคและวิธีการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม	51
	ศึกษาเนื้อหาเรื่องคำฉันท์	51
	กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	58
	สร้างแบบสอบถามเพื่อทดสอบก่อนและหลังการเรียนบทเรียน	63
	สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องคำฉันท์	65
4	ผลการวิจัยและการอภิปรายผล	
	การวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน- บทเรียน	67
	การทดลองชั้นหนึ่งคน	67
	การทดลองชั้นกลุ่มเล็ก	68
	การทดลองภาคสนาม	72
	การวิเคราะห์เกณฑ์มาตรฐาน 90/90	72
	การวิเคราะห์หาความก้าวหน้าในการเรียนหลังการเรียน- บทเรียน	73
	การอภิปรายผลการวิจัย	74
5	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย	76
	ขอเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	77

บทที่	หน้า
ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการนำบทเรียนไปใช้	78
อุปสรรคต่ออารมณ์เชิงวรรณคดี	89
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	100
ภาคผนวก ข. บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องคำฉันท์	112
ภาคผนวก ค. ตารางประกอบ	159
ประวัติผู้เขียน	175

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. ตารางวิเคราะห์หาค่าระดับความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (α) ของแบบสอบที่เลือกมาใช้ในการวิจัย	160
2. ตารางหามัธยิมเลขคณิตของคะแนนและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบสอบก่อนนำมาใช้ในการวิจัย	162
3. ตารางหามัธยิมเลขคณิตของคะแนนและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบสอบที่เลือกไว้สำหรับการวิจัย	164
4. ตารางแสดงการทดลองใช้บทเรียนแบบโปรแกรมชั้นกลุ่มเล็ก . . .	166
5. ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนจากการทดสอบ ก่อนและหลังการเรียนบทเรียนแบบโปรแกรม	167
6. ตารางวิเคราะห์ห้บทเรียนแบบโปรแกรมในการทดลองภาคสนาม .	172